

Dauguma Clausiliidae (verpstukių) šeimos rūšių gyvena specifiniuose seno miško biotopuose. Intensyviai eksploatuojant miškus, lieka vis mažiau natūralių, seno miško biotopų, tinkamų šioms sraigėms, todėl Europoje vis naujos rūšys įtraukiamos į saugomų rūšių sąrašus, tačiau Lietuvoje šios šeimos sraigės kol kas nepriklauso saugomiems gyvūnams, todėl 2004 m. ir 2006 m. birželio – lapkričio mėnesiais buvo atliekami šių sraigių būklės išsamesni tyrimai šešiuose biotopuose Vilniuje ir Ukmergės rajonuose. Darbo tikslas: verpstukių šeimos sraigių ekologija ir apsaugos problemos. Iš viso buvo rasta 18 šeimų, 51 sausumos sraigių rūšių, iš kurių 11 rūšių – verpstukių šeimos. Nustatyta, kad lyginant 2004 ir 2006 m. duomenis – sustiprinus rekreacinių zonų tvarkymą, dviejuose biotopuose išnyko *Macrogastra latestriata* ir *Balea biplicata*, o kituose biotopuose jų ir dar trijų rūšių – *Clausilia pumilla*, *Bulgarica cana*, *Ruthenica filograna*, – būklė yra kritiškoje padėtyje ir gresia didelis pavojus išnykti, todėl būtina imtis papildomų apsaugos priemonių. Sezoninis gausumo kintamumas atskleidė, kad tirtose vietose gyvybingiausios yra *Lacinaria plicata*, *Cochlodina laminata*, *Clausilia dubia*, *Macrogastra ventricosa* populiacijos, o *Lacinaria plicata* ir *Cochlodina laminata* yra kelios iš atspariausių antropogeniniam poveikiui rūšių tampanti tokiuose biotopuose eudominantinėmis. Nustatyta, kad 6 tirtuose biotopuose patikimai skiriasi keturių verpstukių rūšių gausumas: *Clausilia dubia*, *Clausilia cruciata*, *Cochlodina laminata*, *Lacinaria plicata*. Pagal Bray-Curtis koeficientą įvertinta bendrijų sudėtis. Išskirtos kelios panašumo grupės: 1) *Bulgarica cana* ir *Balea biplicata* (koef. = 80); 2) *Macrogastra ventricosa*, *Cochlodina laminata*, *Clausilia dubia* (koef.>50); 3) *Macrogastra latestriata* ir *Clausilia pumilla* (koef.>50). Kitų sraigių šeimų įtaka verpstukių šm. rūšinei įvairovei, bei gausumui nepastebėta.